

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-1129

17.11.2025

Storebrand Forsikring AS

Motorvogn

Endring av bonus etter bonusforespørsel – tilstrekkelig forbehold?

Sikrede ble kontaktet av foretaket med tilbud om bilforsikring. I samtalen var bonus tema, og sikrede opplyste om 75 % bonus på en tidligere bil han hadde eid. Sikrede fikk forståelse for at denne kunne overføres. I tilbudet ble det lagt til grunn 75 % bonus, og sikrede inngikk avtale. Ved bonusforespørsel fikk foretaket oppgitt 60 % bonus fra avgivende foretak. Foretaket endret bonus, og dermed pris, på forsikringen. Sikrede reagerte på tilleggsregningen og var uenig i at det var adgang til en slik justering. Foretaket opprettholdt at det kunne justere når bonusen ikke var korrekt, og viste til at det i tilbudet var tatt forbehold om at prisen var «beregnet per i dag og er basert på de opplysningene du har gitt. Prisene kan endre seg hvis du venter med å bestille.» Foretaket mente at sikrede måtte forstå at dersom opplysningene han hadde gitt var uriktige, kunne dette få betydning for prisen. Nemnda kom til at foretaket ikke hadde tatt tilstrekkelig forbehold, og at det derfor ikke kunne endre premien. Nemnda viste i den forbindelse blant annet til at det ikke fremgikk av tilbudet at gale opplysninger ga grunnlag for premieforhøyelse, og bonus var ikke nevnt.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om at foretakets premieøkning er uberettiget.

Sikrede ble oppringt av foretaket med tanke på å tegne blant annet bilforsikring. Det er ikke fremlagt lydopptak eller transkript av samtalen, men det er enighet om at bonus var tema i samtalen.

Sikrede har forklart at foretaket opplyste at bonus fra en tidligere bil han hadde eid ville bli overført, slik at han fikk en samlet bonus på 75 %. Sikrede presiserte at «den tidligere bilen lå mange år tilbake i tid, og jeg fikk bekreftet av selger at dette ikke hadde noen betydning».

Det er fremlagt to utgaver av tilbud utstedt til sikrede 28.9.24. Det ene er oversendt fra sikrede, og synes å være skjermbilde fra hans innboks, mens det andre er oversendt fra foretaket.

I begge utgavene av tilbudet var det lagt til grunn en bonus på 75 %.

I tilbudet fremlagt av sikrede angis under oversikten over de ulike forsikringene:

Forutsetninger for kjøp

Vær oppmerksom på at prisen kan endre seg hvis du venter med å bestille.

Vi forutsetter at du ikke har betalingsanmerkninger, ingen uoppgjorte betalinger hos oss eller andre forsikringsselskap og at du passere en kredittsjekk når du fullfører kjøpet.

I tilbudet fremlagt av foretaket fremgår:

Priser

Vær oppmerksom på at prisene gjelder frem til første fornyelse, beregnet per i dag og er basert på de opplysningene du har gitt. Prisene kan endre seg hvis du venter med å bestille.

Etter at sikrede aksepterte tilbudet, sendte foretaket bonusforespørsel til tidligere foretak. Bonussvaret anga:

Bonus på [reg.nr.] er 70% 1 år per 31.10.2023 og blir 60% fra 31.10.2024 på grunn av bonusreduserende skade.

På denne bakgrunn endret foretaket bonusen til 60 % og sendte en tilleggsfaktura for oppjustert premie i henhold til bonusendringen.

Sikrede mente at foretaket ikke hadde grunnlag for å kreve økt premie.

Sikrede anfører at han har inngått avtale med 75 % bonus, og at foretaket ikke ensidig kan endre på dette og kreve en høyere premie. Han opplyste tydelig i tegningssamtalen at den tidligere bilen med 75 % bonus lå mange år tilbake i tid, og foretaket bekreftet at dette ikke hadde noen betydning.

Forsikringsforetaket anfører at det har rett til å oppregulere premien. I tilbudet er det tatt forbehold om at prisen kan endres. Alle opplysninger som påvirker premien, er beskrevet i tilbudet – inkludert bonus. Dette betyr at man kan endre prisen hvis opplysningene sikrede har oppgitt ikke er korrekte. Sikrede har en plikt til å oppgi riktige opplysninger og fal. § 4-3 første punktum sier at avtalen kan sies opp hvis opplysningsplikten ikke er overholdt. Foretaket mener det da også må være anledning til å gjøre en mindre endring enn oppsigelse ved å endre prisen. Sikrede har gitt feil opplysninger om bonus, og det er i samsvar med både forsikringsavtaleloven og god forsikringsskikk å gjøre den nødvendige korrigeringen. Sikredes sak skiller seg fra den nevnte FinKN 2011-329.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket kan endre bonus, og dermed premie, etter tegning.

Foretaket har i utgangspunktet ikke noen alminnelig rett til å endre forsikringsvilkårene i løpet av forsikringsperioden. Foretaket kan likevel endre bonus og premie, dersom det har tatt forbehold ved avtaleinngåelsen om dette, jf. eksempelvis FinKN 2022-294.

Det er fremlagt to ulike versjoner av det tilbudet sikrede fikk tilsendt etter telefonsamtalen. Foretaket viser til følgende forbehold i tilbudet:

Priser

Vær oppmerksom på at prisene gjelder frem til første fornyelse, beregnet per i dag og er basert på de opplysningene du har gitt. Prisene kan endre seg hvis du venter med å bestille.

Sikrede har forklart at han informerte foretaket på telefon at han på en tidligere eid bil hadde 75 % bonus, og at han fikk forståelse for at foretaket kunne få denne overført. I så fall hadde sikrede ingen grunn til å reagere på opplysningene som fremgikk i tilbudet om 75 % bonus, og at prisen var basert på blant annet den opplysningen han hadde gitt om den tidligere bilen.

Uansett er formuleringen «basert på de opplysningene du har gitt» ikke tilstrekkelig til å gi et forbehold om at foretaket kan endre premie om opplysninger om bonus er feil. Det står ikke at gale opplysninger gir grunnlag for premieforhøyelse, og bonus er ikke nevnt. Forbeholdet om pris i siste setning gjelder etter ordlyden at prisen kan endre seg dersom sikrede venter med å bestille. Nemnda mener det burde kommet tydeligere frem at forbeholdet gjaldt endringer i premie som følge av endringer i bonus, jf. FinKN 2024-539, 2022-294 og 2021-1183, hvor nemnda aksepterte slike forbehold. Nemnda mener derfor foretakets tilbud ikke gir grunnlag for et slikt forbehold.

Foretaket har anført at det i henhold til fal. § 4-3 kan si opp forsikringen dersom opplysningsplikten ikke er overholdt, og at det dermed også må være anledning til å gjøre en mindre endring enn oppsigelse ved å endre prisen.

Dersom det foreligger brudd på opplysningsplikten, kan foretaket etter fal. § 4-2 si opp avtalen og gi tilbud om ny avtale med høyere premie. Dette gjelder også om de gale opplysningene er gitt i god tro. Men i så fall blir avtalen sagt opp, og forsikringstaker kan vurdere om den nye premien er akseptabel, eller om han heller vil tegne forsikring i annet foretak. Foretaket har imidlertid ikke fulgt en slik fremgangsmåte. Dermed foreligger det en ensidig endring av premien i løpet av forsikringstiden som bare kan gjennomføres hvis foretaket har tatt forbehold om dette ved avtaleinngåelsen, jf. for så vidt Ot prp (1988-89) Om lov om forsikringsavtaler med mer nr. 49 s. 66 kommentar til § 4-7, FinKN 2011-329, og FKN-2010-067.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).